01/03/2019

Σπερχειάδα: Στα χαλάσματα των Ναζιστών

/ Ορθόδοξες Προβολές

Ήταν 18 Ιουνίου του 1944 όταν οι Γερμανοί βομβάρδισαν την πόλη της Σπερχειάδας, με τραγικό απολογισμό την καθολική ισοπέδωσή της. Οι αριθμοί είναι τραγικοί. 489 σπίτια ισοπεδώθηκαν ενώ μεγάλος αριθμός αμάχων πολιτών φονεύτηκαν με απάνθρωπους τρόπους. Ο παλιός ναός του Αγίου Νικολάου δεν γλίτωσε τον βομβαρδισμό και πλέον είναι ερειπωμένος, αλλά διασώζεται μεγάλο μέρος του.

Να πως περιέγραψε τις στιγμές εκείνες ο συντάκτης της εφημερίδας « Ο Σπερχειός», αείμνηστος δικηγόρος και οικονομολόγος **Κώστας Παπαχρίστου** (αρ. φ. 33-35, 1972):

«Αποφράς ημέρα δια την Σπερχειάδα. Πρωί πρωί οι κατακτηταί Γερμανοί επέδραμον εναντίον της με πολύν στρατόν και φονικά όπλα. Οι γερμανικές

πυροβολαρχίες από πολύ ενωρίς ήρχισαν ένα ανηλεή βομβαρδισμόν και όσοι Σπερχειαδίτες δεν πρόλαβαν να φύγουν προς την Γουλινά, διότι η επίθεσης ήταν κεραυνοβόλος και αιφνιδιαστική, εκρύβησαν εις τα υπόγεια. Ενθυμούμαι το υπόγειον της οικίας του ιατρού Παντ. Παπαχρίστου που εχρησίμευεν ως καταφύγιον και τις γυναίκες που σε κάθε σύριγμα και σκάσιμο οβίδας έψαλλον σταυροκοπούμεναι... Οι σιδερόφρακτοι Γερμανοί εισήλθον πλέον εις την Σπερχειάδα. Όσοι εκ των κατοίκων δεν επρόφθασαν να καταφύγουν και να κρυβούν εις το υπερκείμενον, ως είπομεν, βουνό της Γουλινάς, συνελήφθησαν και συγκεντρώθησαν βορείως της κωμοπόλεως κάτω από το Στρίμμα στη Σούδα, χωριστά οι άνδρες και χωριστά τα γυναικόπαιδα, όπου και εκρατήθησαν καθ΄ όλην την ημέραν νηστικοί και διψασμένοι, με τις κάννες των μυδραλιοβόλων στραμμένες επάνω τους. Καθ΄ όλην την ημέραν εκείνην οι Γερμανοί επεδόθησαν εις την λεηλασίαν των οικιών, εις τον φόνον όσων ανεκαλύπτοντο μέσα εις τας οικίας, κυρίως υπεργήρων, τους οποίους και έκαψαν ζώντας, και εν συνεχεία εις τον πυρπολισμόν των οικιών και την ανατίναξιν των εκκλησιών του **Αγίου Νικολάου** και της **Αγίας Παρασκευής**. Τοιουτοτρόπως συνεπληρώθη με την επιδρομήν αυτήν των Ούνων η πλήρης καταστροφή της Σπερχειάδος.

Τετρακόσιαι ογδοήκοντα εννέα οικίαι ολικώς καταστραφείσαι δια πυρκαγιάς εκ των οποίων αι πλείσται εκάπνιζον εισέτι, όταν αποχώρησαν κατά τας βραδυνάς ώρας οι αδίστακτοι επιδρομείς ο ήτο θλιβερός απολογισμός και δέκα οικίαι μερικώς καταστραφείσαι. Κατά την φονικήν αυτήν επιδρομήν εφονεύθησαν πολλοί, ενθυμούμαι πάντως τα ονόματα μερικών: χήρα Νικ . Μπενίση, Δήμος Σανιδάς, Αντώνιος Μπαλαγιάννης, χήρα Αθ. Παπαποστόλου, Αντιγόνη Αθ. Παπαποστόλου, Ελισάβετ Κ. Τσέλιου, Ηρακλής Δ. Κοκκαλιάς, Ιφιγένεια Β. Κοκκαλιά, Δημήτριος Λώτσος, Κούλα Σπ. Πλατή, η τελευταία αύτη τραυματισθείσα βαρέως εκ νάρκης απεβίωσεν μμετά τινας ημέρας εις τινα κλινικήν της Λαμίας.Εκείνη την ημέρα η Σπερχειάς παρ΄ολίγον να εθρήνη εκτός των φονευθέντων και το σύνολον του πληθυσμού της που επαγιδεύθη, όπως το Δίστομον.

Αλλά διεσώθησαν οι κάτοικοί της και δεν εξετελέσθησαν γιατί διεφώνησαν οι Γερμανοί αξ/κοί και διότι το εκστρατευτικόν απόσπασμα που εστάλη εις την Γόριανη, καίτοι εβλήθη υπό των ανταρτών,, επέστρεψεν σώον και αβλαβές. Τέσσερις φορές οι Γερμανοί έστρεψαν τα πολυβόλα των τανκς επάνω εις τους συγκεντρωθέντας και άλλες τόσες τα απέσυραν. Αυτοί που επέδραμον κατά της Σπερχειάδος ήσαν άτεγκτοι κκαι αιμοσταγείς Ες-Ες, ήταν οι ίδιοι που κατέστρεψαν την 10ην Ιουνίου το Δίστομο και κατέσφαξαν τους κατοίκους του, ήσαν οι ίδιοι που την 17ην Ιουνίου κατέκαυσαν την Υπάτην και την 18ην την Μακρακώμην και την Σπερχειάδα.

Ο στρατιωτικός διοικητής των Γερμανών που ήδρευεν εις το Καστρί και οι οποίοι δεν ανήκαν στα Ες-Ες, θέλοντας να μην επαναληφθεί το δράμα του Διστόμου, δυο ημέρες πριν ειδοποίησεν τους Χαλιλιώτες, Καλλιθεάτες και Αγιο-Σωστιανούς να φύγουν διότι επίκειται η φονική επιδρομή.

Εις την Σπερχειάδα έφθασε η ειδοποίησις αύτη, αλλά δυστυχώς δια λόγους μάλλον πολιτικής σκοπιμότητος δεν διεδόθη εις τους κατοίκους κι έτσι κατελήφθησαν εξ απίνης οι κάτοικοι και δεν κατέφυγαν εις τα βουνά, με συνέπεια ννα φονευθούν όσοι εφονεύθησαν, να καούν όλα τα πολύτιμα πράγματά τους που έφεραν μαζί τους σε κάθε επιδρομή και να διακινδυνέψουν τη ζωή τους τουλάχιστον 400-450 κάτοικοι, οι πλείστοι των οποίων ήσαν υπερήλικες και γυναικόπαιδα».
Είναι ιστορικά εξακριβωμένο ότι οι αιχμάλωτοι γλίτωσαν από βέβαιο θάνατο με παρέμβαση του απόστρατου συνταγματάρχη Αθανασίου Γεωργιάδη, που ήταν μεταξύ των αιχμαλώτων. Αυτός κατόρθωσε, μιλώντας στη γαλλική γλώσσα, να πείσει τον επικεφαλής Γερμανό αξ/κό να ματαιώσει την εκτέλεσή των. Οι Γερμανοί εκτός από τις δυο εκκλησίες ανατίναξαν και το Γυμνάσιο και παγίδεψαν και άλλα κτίρια, τοποθετώντας εκρηκτικές ύλες.

Ακολουθούν εικόνες από την σημερινή κατάσταση του ναού:

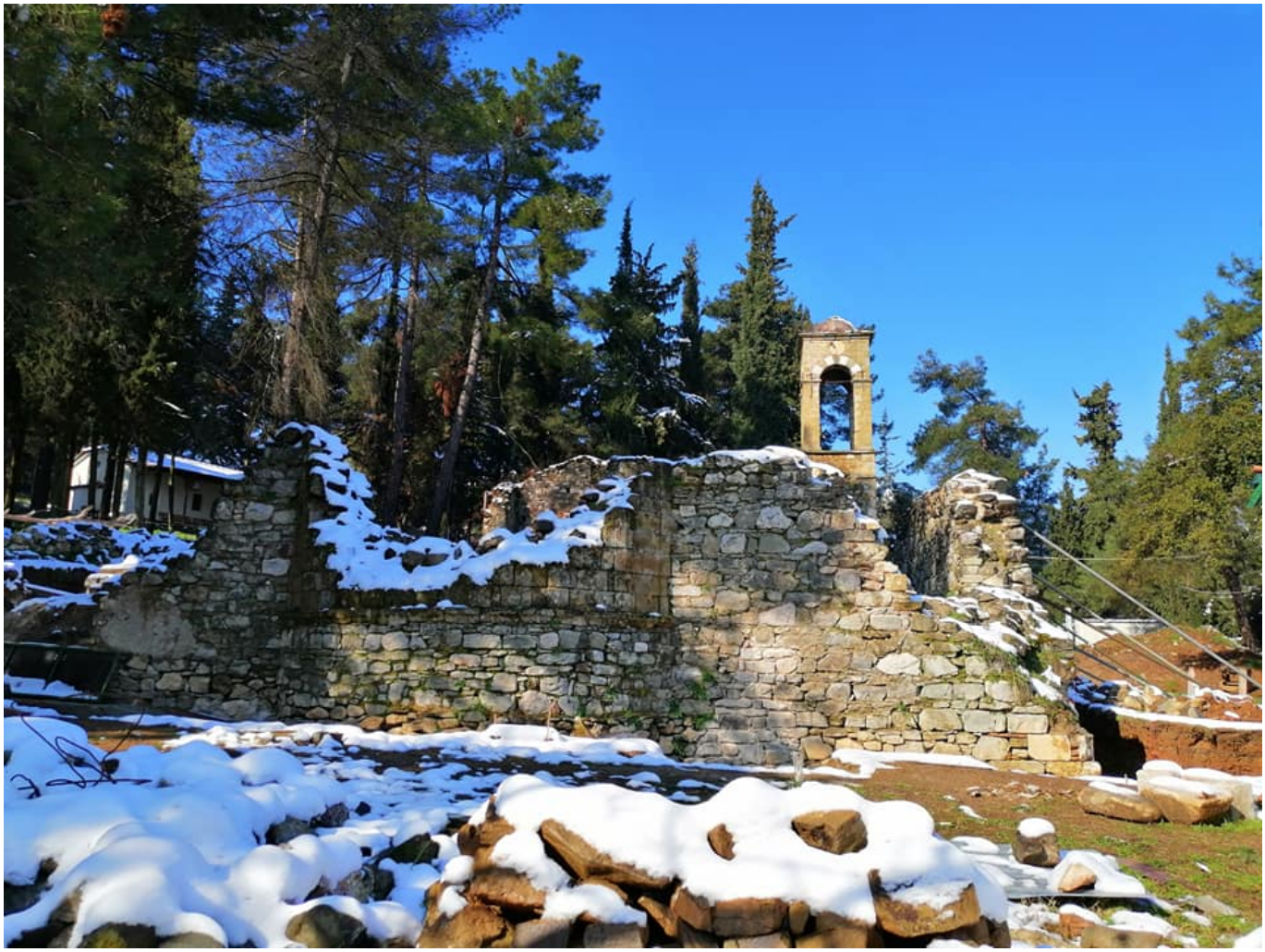

Ο ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΑΝΕΓΕΡΘΗΚΕ ΤΟ 1908
ΚΑΙ ΑΝΑΤΙΝΑΧΘΗΚΕ
ΣΤΙΣ 18 ΙΟΥΝΙΟΥ 1944
ΑΠΟ ΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ
ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ ΚΑΤΟΧΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΣΠΑ
2014-2020
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Στερεά Ελλάδα 2014-2020»
Φορέας υλοποίησης :
Δήμος Μακρακώμης - Εφορεία Αρχαιοτήτων Φθιώτιδας & Ευρυτανίας
Αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείου Ι.Ν. Αγ. Νικόλαου και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου στη Δ.Κ. Σπερχειάδας Δήμου Μακρακώμη
Στόχος: Προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και των φυσικών πόρων τόπων υψηλού τουριστικού ενδιαφέροντος
Προϋπολογισμός : 595.000,00 €
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης